

Meetplan onderzoek naar de luchtkwaliteit rondom de vliegbasis Leeuwarden.

Aanleiding

Vliegbasis Leeuwarden is een operationele basis van de Koninklijke Luchtmacht. Vanaf 2019 vliegen er F-35's. De vliegbasis ligt enkele kilometers ten noordwesten van Leeuwarden, ten zuidwesten van Jelsum en Koarnjum en ten noordoosten van Marsum.

Naar aanleiding van zorgen over de gezondheid van omwonenden in verband met de luchtkwaliteit in de omgeving vanwege de uitstoot van stoffen door de activiteiten op de vliegbasis, wordt het COVM gevraagd TNO een luchtonderzoek te laten doen in de omgeving van de vliegbasis.

In 2016 heeft TNO eerder een onderzoek naar de luchtkwaliteit uitgevoerd rondom de vliegbasis Leeuwarden (Rapport TNO 2016 R11376).

In de werkgroep Luchtkwaliteit is op 14 oktober 2022 afgesproken een voorstel te maken voor het meten van een aantal voor de gezondheid relevante stoffen die vrij komen bij de activiteiten.

Meetplan

Het voorstel is om te gaan meten bij omstandigheden met een verhoogde intensiteit aan vliegbewegingen bij oefeningen, bijvoorbeeld tijdens de Frisian Flag. De reden hiervoor is dat in dat geval de metingen plaatsvinden onder 'worst case' omstandigheden.

Meetpunten

Het voorstel is om de voor de gezondheid relevante stoffen op een aantal locaties benedenwinds van de start- en landingsbanen te meten gedurende de oefenperiode (in ieder geval uurgemiddelde concentraties gedurende het warmdraaien en opstijgen), op een korte afstand die minimaal vergelijkbaar is met de afstand tot de dichtstbijzijnde woningen en woonwijken (Marsum, Koarnjum, Jelsum, Westeinde), zodat een goede inschatting kan worden gemaakt van de maximale concentraties.

Daarnaast is het voorstel om voor eenzelfde periode als de oefenperiode te meten als er geen oefeningen plaatsvinden. Voor de exacte locaties kan TNO een voorstel doen.

Stoffen

Stikstofdioxide (NO₂), Fijn stof (PM₁₀, Pm_{2,5}), Ultrafijnstof (UFP), Vluchtige Organische stoffen (VOS), w.o. aromaten en aldehyden in de range van C₆ – C₁₂ en Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK's).

Meetnormen

De meetmethoden, monsterneming en analyse moeten worden verricht conform daarvoor gestandaardiseerde dan wel gebruikelijke normen. TNO kan hiervoor een voorstel doen.

Toetsnormen

De gemeten waarden kunnen worden getoetst aan, voor zover die er zijn, geldende Europese streef- en grenswaarden, waarden van de World Health Organisation (WHO advieswaarden) en streef- en maximaal toelaatbare risiconiveaus.